

SAOPŠTENJE 63/2025

Datum objave:
29.4.2025.

Preliminarni podaci

Biljna proizvodnja

2024. godina

Korišćeno poljoprivredno zemljište u 2024. godini iznosi 248 234,2 ha, što u odnosu na 2023. godinu predstavlja pad od 5,8%. U ukupnom korišćenom poljoprivrednom zemljištu preovladavaju površine višegodišnjih livada i pašnjaka sa učešćem od 92,3%, dok su oranice zastupljene sa 3,5%, stalni zasadi 3,8% i okućnice 0,4%. U odnosu na 2023. godinu rast se bilježi na oranicama od 20,1% i kod površina stalnih zasada, dok površina višegodišnjih livada i pašnjaka bilježi pad od 8,0%. Pad se bilježi i na okućnici.

Ukupna proizvodnja kukuruza za zrno u 2024. godini iznosila je 3 585,6 t što je za 13,2% više u odnosu na 2023. godinu. Povećanje proizvodnje bilježi se i kod ostalih žita i krmnog bilja.

U odnosu na 2023. godinu povećana je ukupna proizvodnja kod većine voćnih vrsta, dok je smanjena proizvodnja breskve.

Ukupna proizvodnja grožđa u 2024. godini bilježi rast od 3,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafik 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište

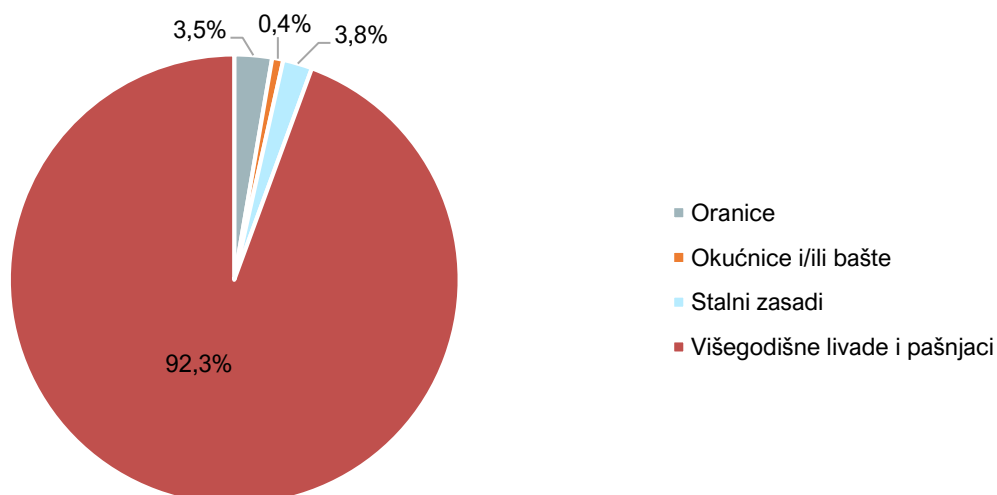

Tabela 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište po kategorijama

ha

	2023	2024	Indeksi 2024 2023
Korišćeno poljoprivredno zemljište	263 522,3	248 234,2	94,2
Oranice	7 111,3	8 542,1	120,1
žita za zrno	2 311,9	2 906,2	125,7
krompir	1 561,0	1 841,4	118,0
povrće, lubenice i dinje	1 349,6	1 430,6	106,0
krmno bilje	1 649,5	2 006,1	121,6
ostalo bilje na oranicama i ugari	238,6	357,8	150,0
Okućnice i/ili bašte	1 937,1	965,2	49,8
Stalni zasadi	5 294,7	9 501,3	179,5
Voćnjaci	2 613,4	6 762,1	258,7
Voćnjaci-ekstenzivni	1 168,4	3 702,8	300,0 ¹
Voćnjaci-plantažni	1 445,0	3 059,3	211,7
Vinogradi-plantažni	2 617,1	2 672,7	102,1
Rasadnici	64,1	66,5	103,7
Višegodišnje livade i pašnjaci	249 179,3	229 225,6	92,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0**Tabela 2.** Proizvodnja žita, krompira i krmnog bilja na oranicama

	Požnjevena površina, ha		Indeksi 2024 2023	Proizvodnja, t		Indeksi 2024 2023	Prinos, t/ha	
	2023	2024		2023	2024		2023	2024
Pšenica	756,6	651,6	86,1	2 111,3	1 884,5	89,3	2,8	2,9
Raž	134,5	89,3	66,4	310,1	153,9	49,6	2,3	1,7
Ječam	298,5	401,9	134,7	775,6	651,8	84,0	2,6	1,6
Ovas	234,4	465,9	198,8	703,7	773,2	109,9	3,0	1,7
Kukuruz za zrno	638,2	951,0	149,0	3 166,3	3 585,6	113,2	5,0	3,8
Ostala žita za zrno	249,7	346,5	138,8	536,3	733,6	136,8	2,1	2,1
Krompir	1 560,1	1 912,0	122,6	23 424,4	33 576,5	143,3	15,0	17,6
Djetelina	342,5	412,6	120,5	2,459,7	3 094,1	125,8	7,2	7,5
Lucerka	340,9	354,0	103,8	2,368,7	3 047,5	128,7	6,9	8,6
Ostalo krmno bilje	967,4	1 511,0	156,2	11 777,4	18 323,0	155,6	12,2	12,1

Tabela 3. Ukupna proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira

	Požnjevena površina, ha		Indeksi <u>2024</u> 2023	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2024</u> 2023	Prinos, t/ha	
	2023	2024		2023	2024		2023	2024
Crni luk	139,9	117,6	84,1	2 667,6	2 324,6	87,1	19,1	19,8
Kupus	338,5	173,8	51,3	11 664,3	5 315,5	45,6	34,5	30,6
Paradajz	135,8	131,9	97,2	4 353,4	1 441,2	33,1	32,1	10,9
Paprika	220,2	128,3	58,3	5 402,2	2 386,3	44,2	24,5	18,6
Krastavac	67,8	36,6	54,0	2 306,3	1 070,7	46,4	34,0	29,3
Lubenice	437,6	560,7	128,1	18 727,3	11 079,6	59,2	42,8	19,8
Dinje	80,3	77,0	95,9	2 319,1	1 092,5	47,1	28,9	14,2
Krompir	2 091,4	2 230,2	106,6	32 441,5	37 894,5	116,8	15,5	17,0
Ostalo povrće	440,9	296,7	67,3	7 890,5	3 203,6	40,6	17,9	10,8
Pasulj	100,7	91,6	91,0	295,1	173,6	58,8	2,9	1,9

Tabela 4. Ukupna proizvodnja voća, citrusa i maslina

	2023		2024		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2024</u> 2023
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Šljive	8 516,8	1 076,0	16 432,1	3 433,6	192,9
Jabuke	6 164,0	1 499,6	8 717,3	2 287,1	141,4
Kruške	1 719,0	344,5	2 645,5	531,6	153,9
Breskve	904,9	852,1	734,6	684,7	81,2
Mandarine	2 987,2	2 666,2	4 392,3	4 142,5	147,0
Masline	683,5	414,1	2 148,0	1 678,1	300,0 ¹

¹Obračunati index je veći od 300.**Tabela 5.** Proizvodnja grožđa

	2023		2024		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2024</u> 2023
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Ukupno	16 283,0	15 293,5	16 869,3	16 765,9	103,6

Tabela 6. Proizvodna sijena na livadama

	Površina, ha		Indeksi <u>2024</u> 2023	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2024</u> 2023	Prinos, t/ha	
	2023	2024		2023	2024		2023	2024
Livade	74 133,1	70 164,7	94,6	211 876,6	211 189,0	99,7	2,9	3,0

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Istraživanje se sprovodi na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore”, br. 18/12 47/19 i 23/25), a u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2024. godinu („Sl. list Crne Gore”, br. 120/24). Prilikom izrade Instrumenata za sprovođenje istraživanja o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa korišćena je Regulativa 543/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta i Priručnik za sprovođenje godišnjih istraživanja statistike biljne proizvodnje.

Istraživanjem o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa prikupljaju se podaci o površinama poljoprivrednog zemljišta po kategorijama korišćenja, zasijanim i požnjevenim površinama po pojedinim usjevima, ostvarenoj proizvodnji ratarskih kultura, povrća, voća i grožđa.

U cilju racionalizacije resursa i smanjenja opterećenosti izvještajnih jedinica Istraživanje o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa sprovedeno je sa popisom poljoprivrede 2024. godine u periodu od 1. oktobra do 1. decembra 2024. godine. Prikupljanje podataka vršilo se metodom intervjua i direktnim unošenjem podataka kroz aplikativni model na elektronskim uređajima.

Istraživanjem su obuhvaćena porodična poljoprivredna gazdinstva i poslovni subjekti u skladu sa važećim kriterijumima.

Korišćeno poljoprivredno zemljište obuhvata oranice, okućnice i/ili bašte, voćnjake, vinograde, rasadnike, livade i pašnjake bez obzira na tip vlasništva (vlastito zemljište ili zemljište uzeto u zakup).

Oranice su površine zemljišta koje se redovno obrađuju i usjevi se siju/sade prema određenom redosledu (plodored). Na oranicama se gaje žita, industrijsko bilje, krompir, krmno bilje, povrtarsko bilje, cvijeće i sjeme i rasad.

Okućnice i/ili bašte su površine na kojima se gaje biljne kulture (različite vrste povrća, krompir, voće i vinova loza) namijenjene za ishranu članova gazdinstva i uglavnom nijesu namijenjeni za prodaju. Samo povremeni višak proizvoda sa ovih površina prodaje se izvan gazdinstva.

U ostala žita za zrno uključena je: heljda, proso, sirak i dr.

U ostalo krmno bilje uključeno je: kukuruz za zelenu masu, travne smješe, travno djetelinske smješe, stočna repa i dr.

U ostalo bilje na oranicama uključeno je: industrijsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje i proizvodnja sjemena i rasada.

Ostalo povrće uključuje: mrkvu, bijeli luk, karfiol, brokoli, kelj, salata, spanać, patlidžan, tikvice i dr.

Požnjena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos.

Plantažni voćnjaci su površine pod voćnim stablima sa određenim razmakom između redova i u redu. U njima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu se sprovode ostale agrotehničke mjere.

Ekstenzivni voćnjaci su poluintenzivni ili ekstenzivni voćni zasadi namijenjeni uglavnom za sopstvenu potrošnju. Uključena su stabla koja se nalaze u dvorištima, na okućnicama, međama, uz puteve idr, kao i stabla različitih voćnih vrsta. Površina ekstenzivnih voćnjaka upisuje se samo ako površina nije upisana kao livada i u slučaju ako je ekonomska vrijednost voćnjaka veća.

Vinogradi su zasadi vinove loze namijenjeni za proizvodnju grožđa.

Plantažni vinogradi – površine pod vinovom lozom sa određenim razmakom između čokota, u kojima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu sprovode se ostale agrotehničke mjere.

Rasadnici su površine zemljišta na kojima se uzgajaju mlade drvenaste biljke namijenjene za kasnije presađivanje, a obuhvataju: voćne sadnice, sadnice vinove loze, ukrasnog bilja i šumskog drveća.

Livade – zemljište koje se trajno (pet ili više godina) koristi za rast zelene stočne hrane i nije uključeno u plodored.

Pašnjaci – zemljište koje se koristi za ispašu stoke.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Biljna proizvodnja](#)